

Aanpak van vogelgriep (AI)*

Iedere dag werken aan een vitale pluimveesector

De Nederlandse pluimveesector is internationaal koploper op gebied van duurzaamheid, dierenwelzijn en voedselveiligheid. Dat maakt ons eitje en pluimvee-vlees geliefd. Mede daardoor is Nederland in Noordwest- Europa een grote leverancier van (broed)eieren en pluimveevlees.

Iedere dag werken **22.500 mensen** aan het voortdurend verbeteren en borgen van diergezondheid en voedselveiligheid. Daarmee draagt de sector jaarlijks circa **1,5 miljard**

euro bij aan de Nederlandse economie. Pluimvee vormt zo een belangrijk onderdeel van de Nederlandse land- en tuinbouw. Maar ook van onze economie en de Europese voedselvoorziening.

Belang voor Nederland

€1,5 miljard

toegevoegde waarde

22.500 banen

bron: Wageningen Universiteit, 2020

Wat is vogelgriep?

Vogelgriep (aviaire influenza, AI) is een besmettelijke ziekte bij voornamelijk gevogelte. Deze griep wordt veroorzaakt door een virus. Wereldwijd komen verschillende vogelgriepvirussen voor. De meeste varianten van vogelgriep zijn mild. Deze noemen we laagpathogene varianten (LPAI). Hoogpathogene vogelgriep (HPAI) is ziekmakend en veroorzaakt dikwijls luchtwegproblemen, diarree en sloomheid bij de dieren. Een besmetting met HPAI kan dan ook leiden tot plotseling, exponentieel toenemende sterfte onder gevogelte.

En zoönose?

De meeste vogelgriepsoorten zijn niet overdraagbaar op mensen. Deze vormen geen zoönose. Het RIVM stelt ook dat de in 2022 bekende vogelgriepsoorten geen risico vormen op zoönosen. Bovendien is binnen de pluimveehouderij **veel kennis over diergezondheid en zoönosen**. Als onderdeel van een verplicht monitoringssysteem worden de dieren continu in de gaten gehouden. Daardoor is de **kans klein dat een mens besmet raakt met vogelgriep**. Als dat bij erg intensief contact tussen mens en besmette vogels toch gebeurt, zijn de symptomen meestal mild.

bron: RIVM, 2021; Wageningen Universiteit, 2022

* Aviaire Influenza

Wilde trekvogels belangrijkste verspreider vogelgriep wereldwijd

Vogelgriepvirussen komen van nature voor bij wilde vogels. Via trekvogels bereikt het vogelgriepvirus Nederland bijna jaarlijks sinds 2014. Besmette trekvogels in de omgeving van een pluimveebedrijf spelen daardoor een belangrijke rol bij het risico op het besmet raken van pluimvee.

Zo werkt het:

Trekvogels, die in Nederland overwinteren, nemen vogelgriep in de herfst mee uit gemeenschappelijke broedgebieden in Siberië. Daar komen ze in contact met besmette Aziatische trekvogels.

Strengere hygiëne- en preventiemaatregelen

Verspreiding van HPAI tussen bedrijven via personen, materialen of transportmiddelen is uitzonderlijk in Nederland. Dit komt door de strenge hygiëne- en preventiemaatregelen. Ondertussen werkt de sector voortdurend aan preventie door verhoging van de hygiënestandaarden.

Besmetting: emotionele en economische schade groot

Pluimveehouders zetten alles op alles om hun dieren gezond te houden. En daarmee vogelgriep buiten de staldeuren te houden. Er worden strikte hygiënemaatregelen getroffen, indien nodig volgt zelfs een ophokplicht. Raken dieren ondanks deze preventieve maatregelen toch besmet, dan wordt het aanwezige pluimvee geruimd om verdere verspreiding te voorkomen. Daarmee verliest de pluimveehouder al zijn dieren. Dat leidt tot grote emotionele en financiële schade. Voor een tijd

mogen geen nieuwe dieren worden gehouden. Dit om te zorgen dat nieuwe dieren mogelijk besmet raken met vogelgriep. Tijdens deze sanitaire leegstand heeft een pluimveehouder geen inkomen. Zij ontvangen alleen een vergoeding per geruimd dier uit het Diergezondheidsfonds (DGF). Dit fonds, gericht op het voorkomen en bestrijden van dierziekten, wordt grotendeels door de sector zelf gefinancierd. Bovendien leidt een vogelgriepbesmetting tot handelsbeperkingen met het buitenland.

€500.000

schade per getroffen bedrijf

€38 miljoen

kosten ophokplicht

Schatting op basis van: RVO, 2020

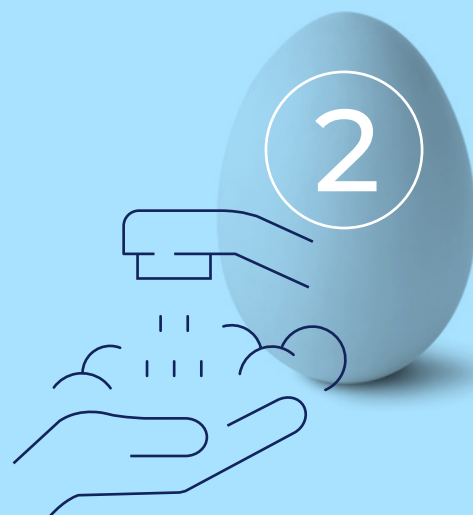
Maatregelen

Preventie & monitoring

Wanneer een pluimveehouder griepsymptomen, verhoogde sterfte of een afwijkende voer- of waterconsumptie waarneemt bij de dieren, dan meldt deze dat zo snel mogelijk bij de NVWA. Via onderzoek wordt vervolgens vastgesteld of het om vogelgriep gaat. Standaard wordt ieder koppel kippen periodiek preventief getest op antistoffen tegen vogelgriep. Bij legpluimvee met vrije uitloop gebeurt dit elk kwartaal; bij kalkoenen iedere productieronde. De pluimveesector organiseert de preventie en monitoring zelf, maar wel in nauwe samenwerking met dierenartsen, GD, WUR, Universiteit Utrecht, NVWA en het Rijk. Daarnaast werkt de EU sinds 2005 met een vroeg-waarschuwingssysteem voor wilde vogels. Dit systeem houdt bij waar en wanneer dode wilde vogels zijn aangetroffen. Deze dode vogels worden getest op vogelgriep.

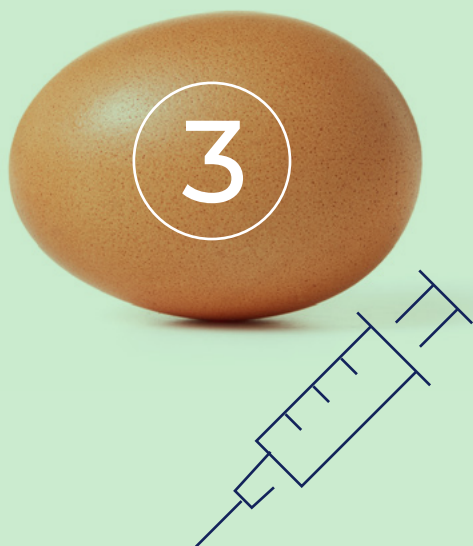
Hygiënemaatregelen

Alles wat het erf op komt, vormt een potentieel gezondheidsrisico voor pluimvee. Goede hygiënemaatregelen helpen de kans op insleep van vogelgriep te verkleinen. Direct en indirect contact met risicovolle, wilde vogelsoorten, hun ontlasting en hun veren moet zoveel mogelijk worden voorkomen. Bij vogelgriep kan daarom gekozen worden voor het ophokken van pluimvee. Mensen mogen alleen bij noodzaak de stal betreden via een hygiënesluis. Daarbij wordt een doucheprotocol gevolgd. Door bedrijfsvreemde materialen, zoals eigen kleding, uit dierruimten te weren, wordt vermeden dat besmet materiaal het erf op- en de stal binnenkomt. Schoon erin, schoon eruit!

Vaccinatie? Graag!

Vaccinatie biedt de mogelijkheid om gehouden pluimvee te beschermen en verspreiding van vogelgriep tegen te gaan. Dit kan alleen wanneer een goed vaccin beschikbaar is. In 2022 zijn er nog geen goede vaccins beschikbaar in de EU. Vaccins van onvoldoende kwaliteit verhullen een besmetting zonder de verspreiding echt te stoppen. Dat is ongewenst en niet in het belang van de gezondheid van dier en mens. Diervaccinatie vereist brede internationale acceptatie. Handel in dieren gevaccineerd tegen vogelgriep en hun producten is binnen de EU nu nog maar beperkt toegestaan. Vaccinatie vereist daarom een zorgvuldige aanpak.

Goede gezondheid van pluimvee is belangrijk voor mens en dier. Om vogelgriep buiten de stallen te houden, legt de pluimveesector zich toe op strenge (preventieve) hygiënemaatregelen en vaccinatie tegen vogelgriep. Dit doet AVINED door actief samen te werken met experts, ngo's en overheid aan de 'Roadmap strategische aanpak vogelgriep'.

Samen beschermen we onze kippen tegen vogelgriep en werken we iedere dag samen aan gezond en lekker eten!

© AVINED 2022

Stichting AVINED vormt een samenwerking van LTO Nederland/NOP, NVP, COBK, NEPLUVI en ANEVEI. AVINED heeft als missie om met een efficiënte dienstverlening de huidige duurzame en robuuste marktpositie van de Nederlandse pluimveesector verder te versterken.

